

STATISZTIKA

Az árubeszerzés tárgyú közbeszerzési eljárások főbb statisztikái 2023 I-III. negyedévében

Varga László, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

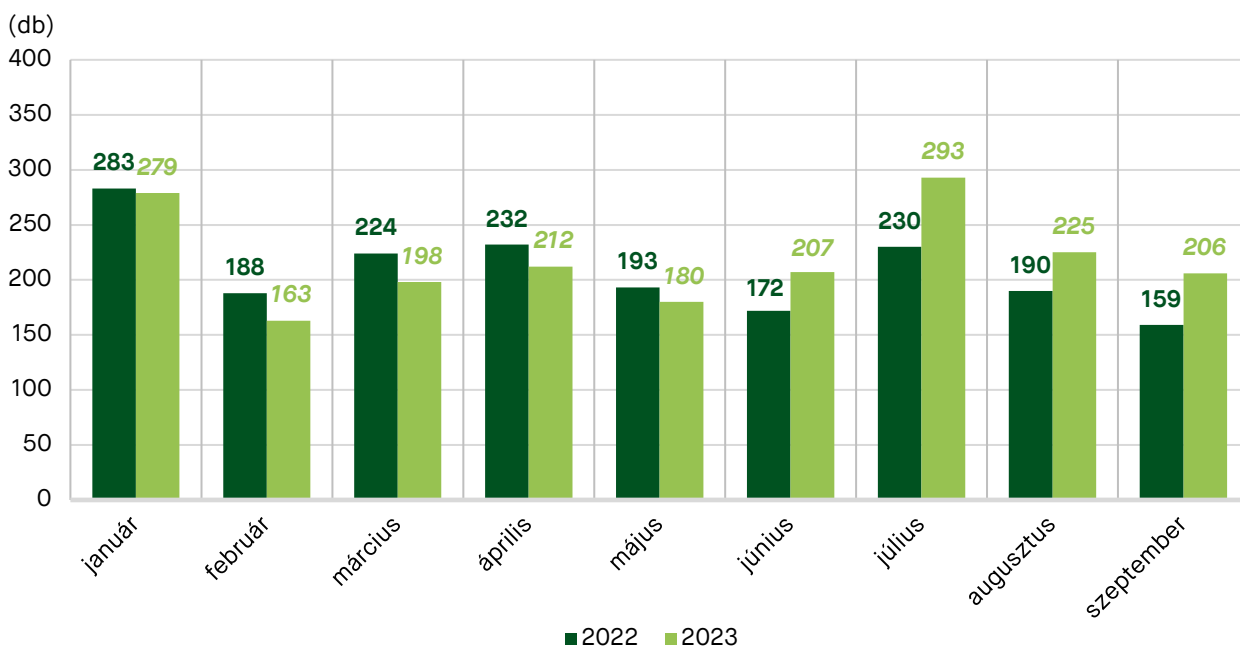
DOI: 10.37371/KEP.2024.3.5

Címszavak: közbeszerzés, árubeszerzés, eljárások száma, eljárások értéke, uniós eljárásrend, nemzeti eljárásrend

2023 I-III. negyedévében az árubeszerzések az eljárások¹ 34,2%-át (1963 db), értékének pedig 37,1%-át (715,9 Mrd Ft) tették ki, így az eljárások darabszáma alapján mindössze 5%-os növekedés volt megfigyelhető 2023 első három negyedévében a megelőző év azonos időszakához képest, ugyanakkor az árubeszerzések értékében már jelentősebb, 19,2%-os növekedés volt tapasztalható. A legnagyobb eltérés havi bontásban az eljárások darabszáma alapján júliusban mutatkozott meg 2022 és 2023 első három negyedévének összehasonlításában (+63 db), miközben csak 2023 III. negyedévében vált egyértelművé az a tendencia, miszerint több árubeszerzés kerül lebonyolításra, mint az egy évvel korábbi időszakban (1. ábra). Az árubeszerzés tárgyú eljárások értéke

ugyanakkor 2023 I-III. negyedévében szinte minden hónapban magasabb volt az azt megelőző évhez képest (2. ábra), kivételt csak az áprilisi, májusi, és a szeptemberi hónap jelentett. A legnagyobb eltérés havi bontásban az eljárások értéke alapján szintén júliusban mutatkozott meg 2022 és 2023 első három negyedévének összehasonlításában (+91 Mrd Ft), miközben az árubeszerzések értéke a vizsgált időszakban egyértelműen növekvő tendenciát mutatott. Összességében megállapítható, hogy az építési beruházásokkal ellentétben az árubeszerzés tárgyú közbeszerzések darabszámára és értékére az elmúlt évek nehéz gazdasági környezete egyelőre nem fejtett ki negatív hatást.

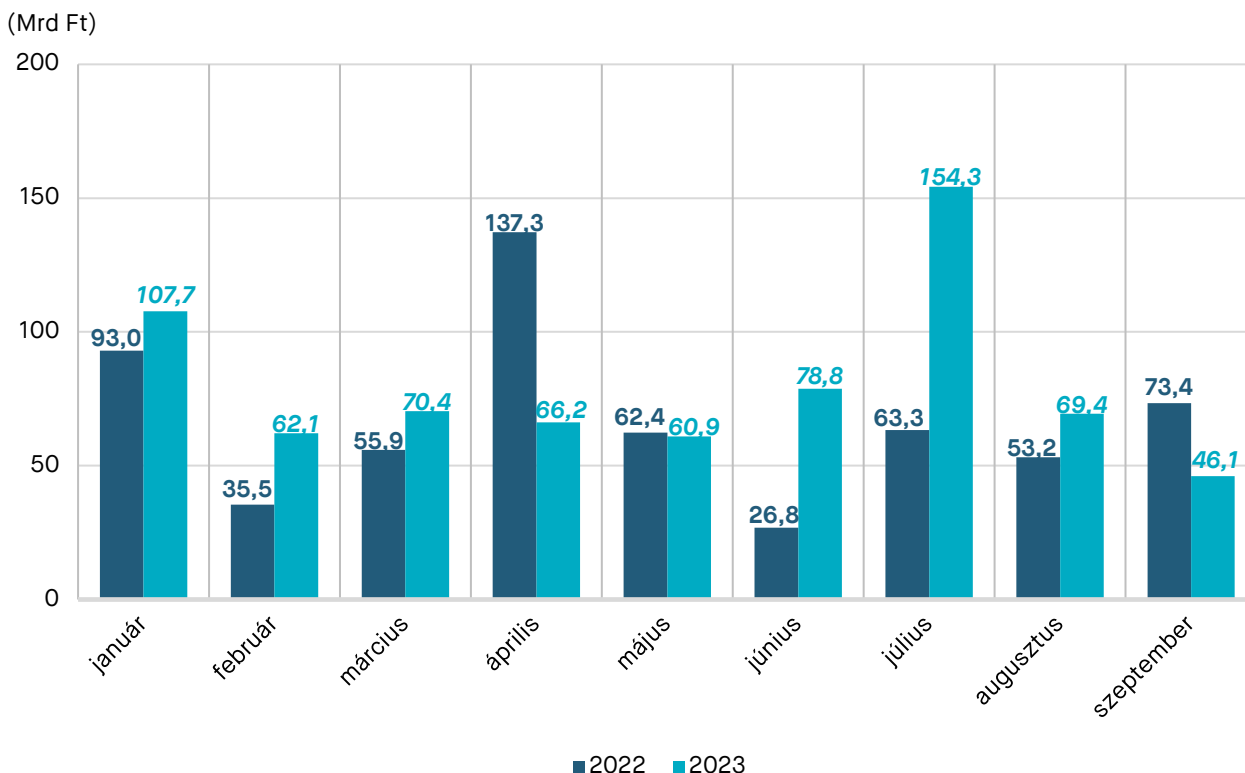
1. ÁBRA: AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMA (DB) AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁHOZ KÉPEST, HAVI BONTÁSBAN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

¹ A cikkben szereplő adatok és statisztikai kimutatások az eredményesen zárult közbeszerzési eljárásokra vonatkoznak, amelyek nem irányultak keretmegállapodás megkötésére.

2. ÁBRA: AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK ÉRTÉKE (MRD FT) AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁHOZ KÉPEST, HAVI BONTÁSBAN

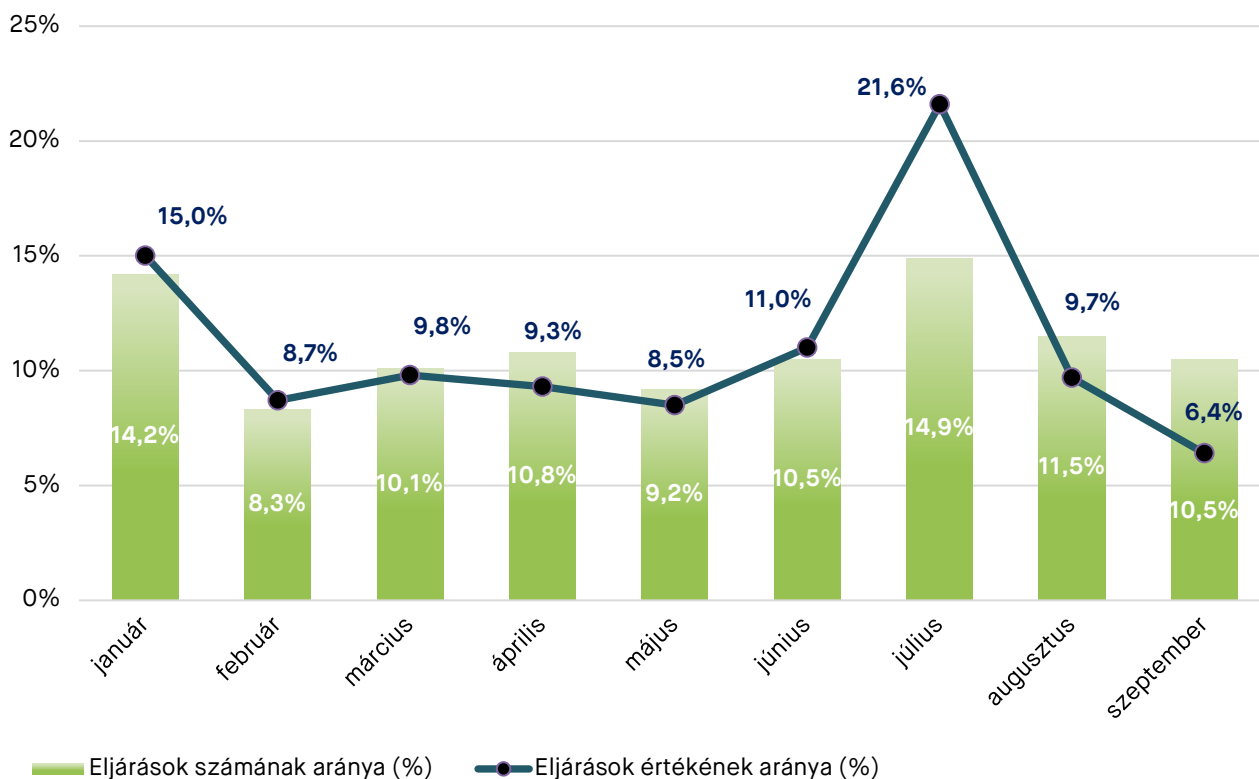

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2023 I-III. negyedévében, amennyiben az árubeszerzés tárgyú közbeszerzések megoszlását havi bontásban tekintjük számarány és értékarány szempontjából, a III. negyedév bizonyult jelentősebbnek. Az egyes hónapok között fennálló legnagyobb eltérés az eljárások számarányát tekintve 6,6 százalékpontot tett ki február és július között (hasonlóan, mint az építési beruházások esetén), a legnagyobb hányad pedig a júliusi (14,9%) és januári (14,2%) hónapokhoz kapcsolódott az árubeszerzés tárgyú közbeszerzések darabszámát illetően. Értékarányt tekintve szintén a júliusi hónap bizonyult a legjelentősebbnek (21,6%), miközben a márciusi (9,8%), áprilisi (9,3%), júniusi

(11%) és augusztusi (9,7%) hónapok értékarányai az árubeszerzésekhez kapcsolódó közbeszerzések esetén közel azonosak voltak, a legalacsonyabb értékhányad pedig a szeptemberi (6,4%) hónaphoz tartozott, ami jelentős mértékben, 15,2 százalékponttal volt kevesebb a legmagasabbnak számító júliusi értékarányhoz képest. Az árubeszerzésekhez kapcsolódó közbeszerzések értéke tehát jobban ingadozott 2023 I-III. negyedévében, mint az eljárások darabszáma, ugyanakkor a januári és júliusi hónap adatait leszámítva viszonylag egyenletes eloszlás volt megfigyelhető az árubeszerzések szám- és értékarányait tekintve az egyes hónapok között (3. ábra).

3. ÁBRA: AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA HAVONTA, 2023 I-III. NEGYEDÉV

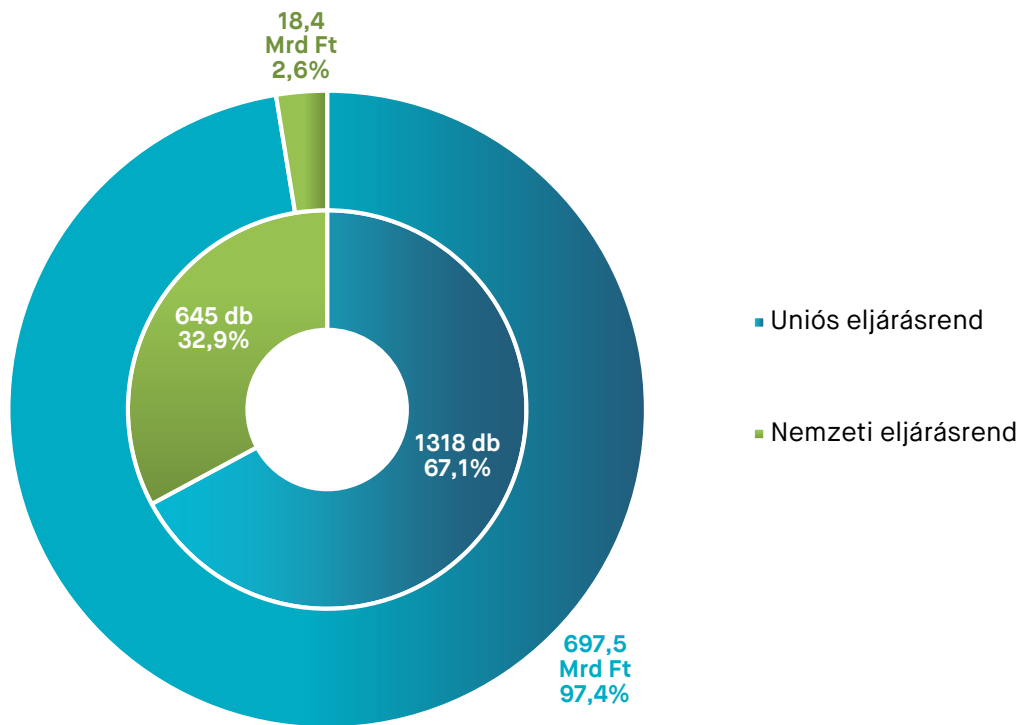

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az eljárásrendek szerinti megoszlás alapján továbbá megállapítható, hogy az árubeszerzések a vizsgált időszakban többnyire a nagyobb értékű közbeszerzéseket magába foglaló uniós eljárásrend alá tartoztak (67,1%), miközben a nemzeti eljárásrendű közbeszerzések az árubeszerzéseken belül kb. egyharmad részt (32,9%) tettek ki 2023 I-III. negyedévében. Amennyiben az eljárások értékét vesszük alapul, a nemzeti (18,4 Mrd Ft, 2,6%) és az uniós (697,5 Mrd Ft, 97,4%) eljárásrend közül szintén ez utóbbi alkotta a

jóval nagyobb hányadot (4. ábra), tehát az árubeszerzésekhez kapcsolódó közbeszerzési eljárások esetén mind a darabszám, mind pedig az érték tekintetében egyértelműen az uniós eljárásrend bizonyult jelentősebbnek 2023 I-III. negyedévében, ami ilyen mértékben általában nem jellemző a közbeszerzési eljárások megoszlására vonatkozóan.

4. ÁBRA: AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

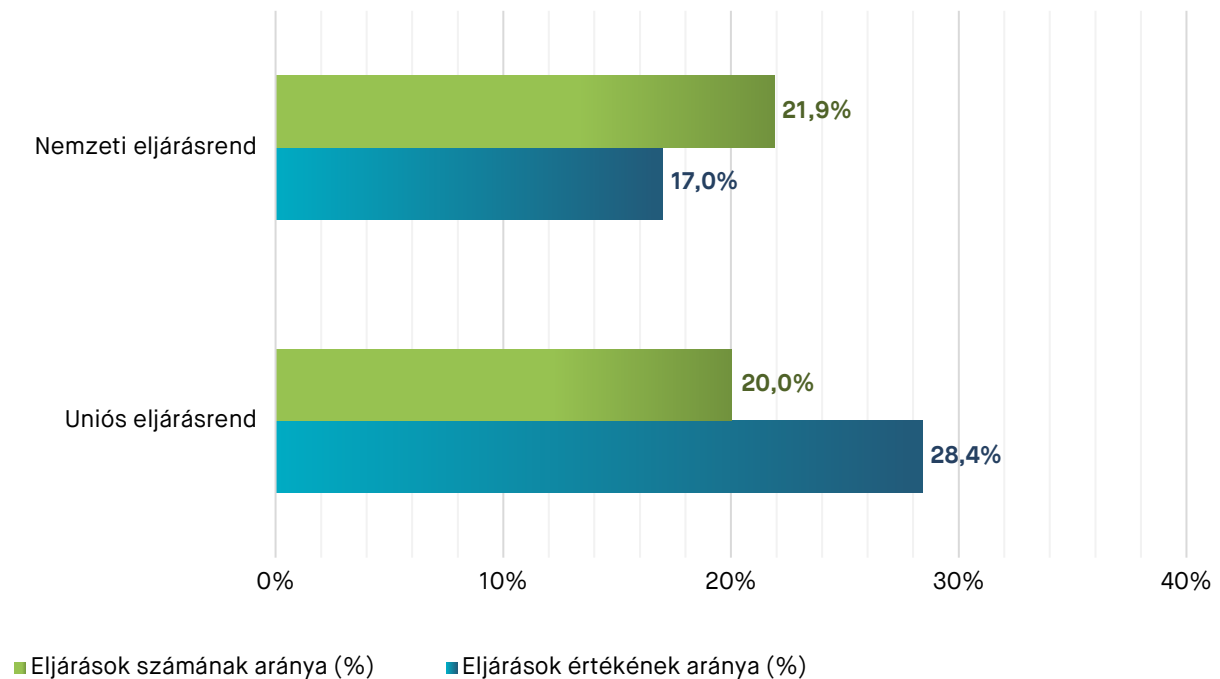
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Európai uniós forrás² az árubeszerzésekhez kapcsolódó közbeszerzések kb. ötödéhez tartozott a nemzeti- és az uniós eljárásrendben is, így az ilyen típusú támogatások közel azonos arányt alkottak az egyes eljárásrendeken belül 2023 I-III. negyedévében darabszám tekintetében. Értékalapon a nemzeti eljárásrend alá tartozó árubeszerzések 17%-a volt köthető európai uniós finanszírozáshoz, miközben a relatív nagyobb értékű közbeszerzések

magába foglaló uniós eljárásrendben valamivel magasabb (28,4%) értékarányt tettek ki az ilyen típusú közbeszerzések (5. ábra). Az előző év azonos időszákhhoz viszonyítva összességében az európai uniós forrást tartalmazó árubeszerzések darabszámában és értékében is jelentős növekedés történt 2023 I-III. negyedévében.

² Az erre vonatkozó adatok – az eredménytájékoztató hirdetményekben található „a beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos” mező alapján – azt mutatják, hogy a közbeszerzések összértékének mekkora részéhez kapcsolódott európai uniós forrás (az adatok tehát nem a közbeszerzési eljárásokban felhasznált európai uniós források támogatási intenzitását mutatják).

5. ÁBRA: AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ, EU FORRÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

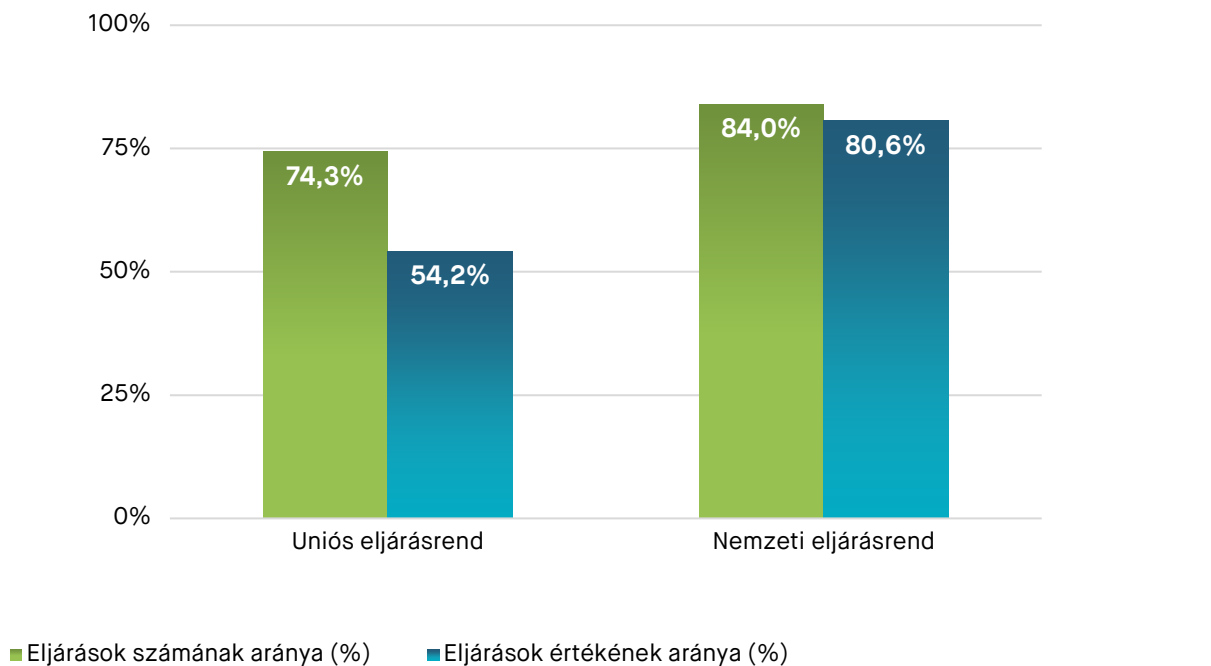

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A vizsgált időszakban az árubeszerzés tárgyú közbeszerzések 84%-a tartalmazott nyertes kis- és középvállalkozást a nemzeti eljárásrendben, amihez 80,6%-os értékarány kapcsolódott, így megközelítőleg 10 db nemzeti eljárásrendű árubeszerzésből átlagosan 8 db foglalt magába nyertes kkv-t. Hasonlóan magas hányad jellemezte 2023 I-III. negyedévében a kkv-k által elnyert árubeszerzés tárgyú közbeszerzéseket az uniós eljárásrend esetén darabszám tekintetében

(74,3%), miközben az értékarány itt alacsonyabb szintűnek bizonyult (54,2%). A 6. ábra ugyanakkor jól szemlélteti a kkv-k által betöltött jelentős szerepet a hazai árubeszerzések esetén, figyelembe véve, hogy a nemzeti eljárásrend alá tartozó közbeszerzések (az uniós eljárásrendhez képest) az árubeszerzések esetén jellemzően az alacsonyabb értékű és számosságát tekintve is kisebb kategóriát alkotják a hazai közbeszerzések vonatkozásában.

6. ÁBRA: A KKV-K ÁLTAL ELNYERT ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ
KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA
ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az ajánlatkérők típusa szerint a legtöbb közbeszerzés 2023 I-III. negyedévében az árubeszerzések esetén a közjogi szervezetekhez tartozott 30,8%-os aránnyal, őket követték az egyéb (28,1%) és a regionális/helyi szintű ajánlatkérők (21,2%). A közszolgáltatókhoz³ tartozó eljárások darabszáma 16,5%-os arányt tett ki, ami jelentősen meghaladta a központi szintű ajánlatkérőkhöz kapcsolódó eljárások hányadát (3,2%), miközben a legkisebb számarány (0,2%) a támogatott szervezetekhez volt köthető. Az árubeszerzések értékarányainak szempontjából a közszolgáltatók bizonyul-

tak a legjelentősebbnek (34,1%) 2023 I-III. negyedévében, kismértékben meghaladva az egyéb ajánlatkérőkhöz kapcsolódó értékhányadot (31,5%), miközben a közjogi szervezetek (18,3%) és a regionális/helyi szintű ajánlatkérők (10,3%) által lebonyolított árubeszerzés tárgyú közbeszerzések értékarányai is jelentősnek bizonyultak a vizsgált időszakban (1. táblázat). A központi szintű ajánlatkérőkhöz (5,8%) és a támogatott szervezetekhez (<1%) köthető árubeszerzések értékhányadai mindazonáltal 2023 I-III. negyedévében kevésbé bizonyultak jelentősnek.

³ Az ajánlatkérők közül közszolgáltatónak tekintjük azokat, amelyek a hirdetményben az ajánlatkérő típusára vonatkozó megjelölés alapján magukat ebbe a kategóriába sorolják, vagy közszolgáltatókra vonatkozó hirdetmény tesznek közzé.

1. TÁBLÁZAT: AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK MEGOSZLÁSA AZ AJÁNLATKÉRŐK TÍPUSA SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

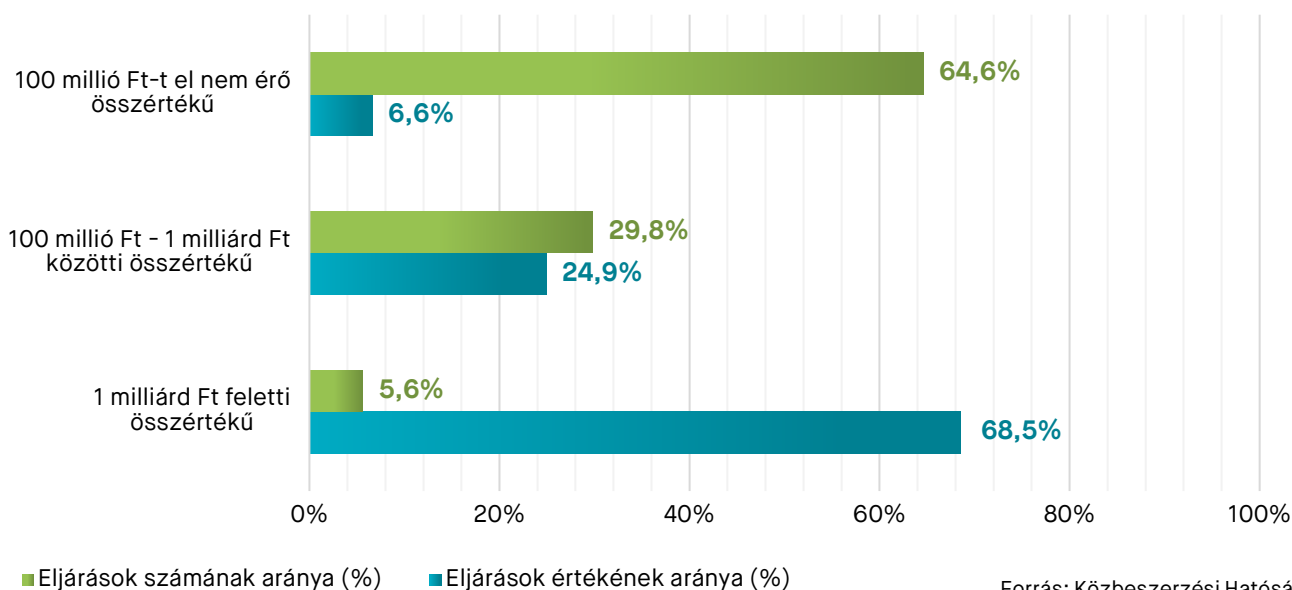
Ajánlatkérő típusa	Eljárások száma (db)	Összérték (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
közjogi szervezet	604	130,8	30,8%	18,3%
egyéb	552	225,9	28,1%	31,5%
regionális/helyi szintű	417	73,8	21,2%	10,3%
közszolgáltató	325	244,1	16,5%	34,1%
központi szintű	62	41,2	3,2%	5,8%
támogatott szervezet	3	0,1	0,2%	0,01%

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az árubeszerzésekhez köthető eljárásokat érték kategóriák szerint elemezve megállapítható, hogy 2023 I-III. negyedévében a közbeszerzések darabszáma abban az esetben volt a legnagyobb (64,6%-os arányt alkotva), amikor értékük nem érte el a 100 millió forintot, ugyanakkor a 100 millió és 1 milliárd forint közötti értékű árubeszerzések darabszáma is jelentősnek bizonyult (29,8%-os aránnyal), miközben az 1 milliárd forint feletti értékű árubeszerzések eljárásai csupán 5,6%-os számarányt tettek ki. Az árubeszerzések értékének vonatkozásában az 1 milliárd forint feletti kategória közbeszerzéseikhez tartozott a legnagyobb értékhányad (68,5%), miközben a 100 millió és

1 milliárd forint közötti értékű árubeszerzések értékaránya is jelentősnek bizonyult (24,9%), ellenben a 100 millió forintot el nem érő közbeszerzések értékhányadával (6,6%). 2023 I-III. negyedévében tehát az árubeszerzések jellemzően sok, relatív alacsony értékű eljáráshoz kapcsolódtak, miközben néhány nagy értékű eljárás is lebonyolításra került az árubeszerzésekhez köthetően. A 7. ábrán látható arányszámok ugyanakkor jól szemléltetik, hogy az árubeszerzések darabszámának és értékének megoszlása tipikusnak mondható az egyes érték kategóriák szerint a vizsgált időszakban.

7. ÁBRA: AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA ÉRTÉK KATEGÓRIÁK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság